

- jos ilmoitus lisäpuskureista katoaa, lähettäjä lukkiutuu odotustilaan
    - vastaanottaja voi luulla, ettei ole lähetettävää
  - lukkiutumisen estämiseksi
    - kun ikkunankoko = 0 lähettäjä ei saa lähettää, paitsi
    - erityistä pikadataa (URG)
    - yhden tavun 'kyselyn', jonka vastaanottaja kuittaa ja samalla ilmoittaa ikkunan koon => estää turhat lukkiutumiset
- 1/31/2003 62

Siirron optimointi

- **TCP saa optimoida lähettämisiään**
  - ei tarvitse lähettää heti kun data on tullut
  - dataa kerätään puskuriin ja lähetetään sopivassa tilanteessa
  - **PUSH-lipun avulla sovellus ilmoittaa, että data on lähetettävä heti**

Optimointi on usein tarpeen:

- **Interaktiivinen editori => merkki lähetetään heti**
  - 21 tavun TCP-segmentti => 41 tavun IP-paketti
  - joka kuitataan 40 tavun IP-paketilla
  - ilmoitus uudesta ikkunan koosta 40 tavun IP-paketilla
  - kaiutetaan merkki vielä 41 tavun IP-paketilla
- yhden merkin käsittely =>
  - 162 tavun siirtäminen
  - ja neljän segmentin lähettäminen

■ Ratkaisu: Naglen algoritmi

– jos data tulee tavuttain

- lähetä 1. tavu

- kerää sitä seuraavat tavut puskuriin ja lähetä vasta kun edellinen lähetys on kuitattu

- paitsi jos lähetettävää on suurimman segmentin verran tai puolet ikkunan koosta

– hankala, jos hiirtä liikutellaan Internetin kautta!

Silly window syndrome

- Tilanteessa, jossa

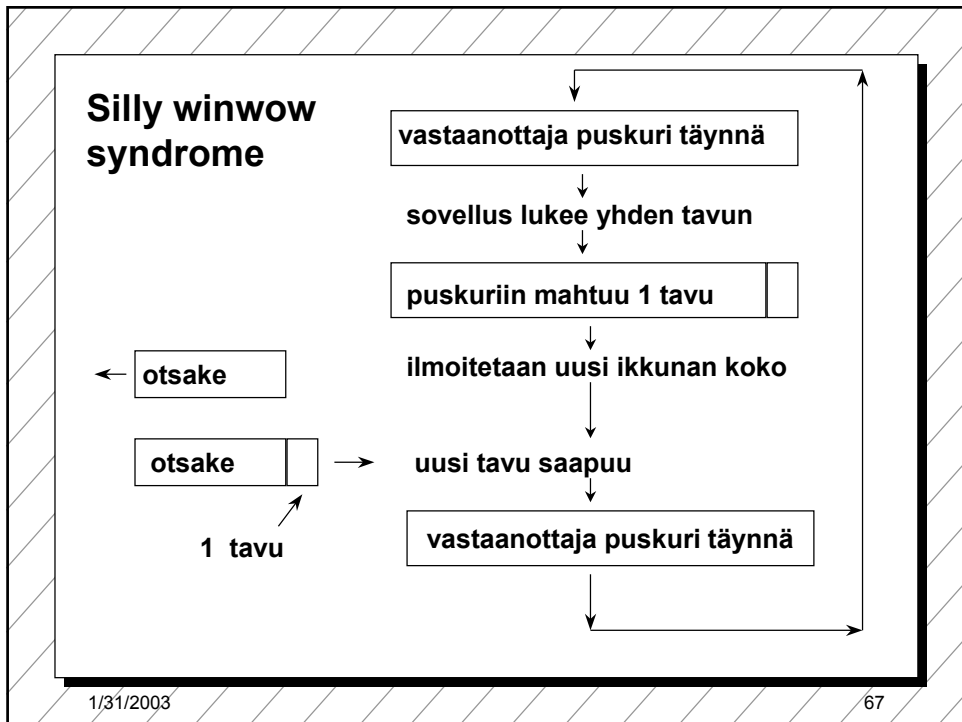
- lähettäjältä dataa TCP:lle suurina lohkoina
- vastaanottajalle mahtuu vain tavu kerrallaan

- voi tuhota TCP:n suorituskyvyn

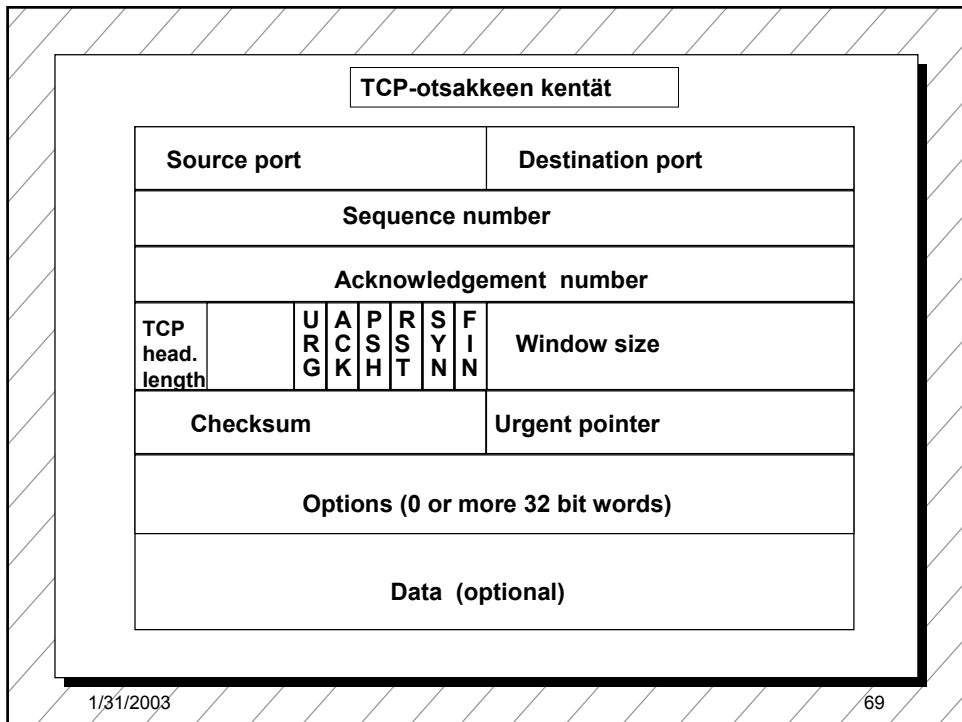
- koko data lähetetään tavu kerrallaan
- joka tavun välissä ilmoitus ikkunan koon kasvattamisesta yhdellä

- Siis: ei ilmoitusta yhdestä tavusta, lähettäjä ei lähetä yhtä tavua

- koko segmentti
- puolet puskurin koosta

- ## TCP-segmentti
- **segmentti**
    - 20 tavun otsake
      - + optionaalinen osa
    - dataosa
      - voi puuttua
  - **segmentin kokoa rajoittaa**
    - MTU (Maximum transfer unit)
      - verkon rajoitus maksimikoolle (muutama tuhat tavua)
    - IP-paketin dataosa korkeintaan 65535 tavua
  - **liian isot segmentit paloitellaan**
    - joka palalle IP-otsake => yleisrasite kasvaa
- 1/31/2003 68

- ### TCP-segmentin otsakekentät
- **Lähde- ja kohdeportit** (Source port, Destination port)
    - yhteyden päätepisteet
    - portti + koneen IP-osoite => 48 bittinen TSAP
  - **Järjestysnumero** (Sequence number)
    - tavut numeroidaan => 32 bittiä
      - segmentin ensimmäisen tavun numero
  - **Kuittausnumero** (Acknowledgement number)
    - seuraavaksi odotettu tavu
  - **TCP-otsakkeen pituus** (TCP header length)
    - mahdollisten optiokenttien takia
  - **6 bitin käyttämätön kenttä**
- 1/31/2003 70

- **6 lippubittii**

- **URG** onko pikadataa
pikadatan sijainnin ilmoittaa
pikadatakenttä (Urgent pointer)
- **ACK** onko kuittauskenttä käytössä
- **PSH** onko hetilähetettävää (pushed) dataa
- **RST** yhteyden uudelleenalustuspyyntö
(reset),
yleensä ongelmatilanne
- **SYN** käytetään yhteyttä muodostettaessa
SYN =1, ACK = 0 connection request
SYN =1, ACK = 1 connection accepted
- **FIN** käytetään yhteyden purkuun
FIN =1 ei enää lähetettävää

- **Ikkunan koko** (window size)

- vaihteleva ikkunankoko
- kuittaus irroitettu lähetysluvasta

- **Tarkistussumma** (Checksum)

- lasketaan otsakkeelle, datalle ja ns.
pseudo-otsakkeelle

pseudo-otsake

Source IP address

Destination IP address

00000000

Protocol = 6

TCP/UDP segmentin pituus

Auttaa havaitsemaan väärään osoitteeseen toimitetut paketit.

Sisältää IP-otsakkeen tietoja!

■ Optiokenttä (options)

– voidaan lisätä piirteitä, joita ei ole varsinaisessa otsakkeessa

■ suurin hyväksyttävä datakenttä

■ ikkunan koon moninkertaistaminen (window scale)

– nopeille ja pitkän viipeen linjoille 64 ktavun ikkunan koko on liian pieni

■ valikoivan toiston käyttö 'go back N':n tilalla

– vähentää turhia uudelleenlähetysiä

3.6. TCP:n ruuhkan valvonta

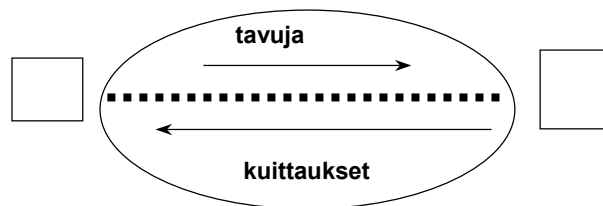
- Liikaa kuormitusta => verkko ruuhkautuu
=> hidastetaan lähettämistä
- Ruuhkan havaitseminen
  - nykyisin siirtovirheet harvinaisia
    - poikkeuksena langattomat verkot
  - => uudelleenlähetykset johtuvat ruuhkasta
    - uudelleenlähetyksajastimen laukeaminen on merkki ruuhkasta

1/31/2003

75

■ ruuhkaikkuna

- “paljonko tavuja (segmenttejä) lähettäjällä saa korkeintaan olla verkossa liikkeellä”
  - paljonko lähettäjä saa kuormittaa verkkoa
- kuittaus => ko. tavut jo poistuneet verkosta

1/31/2003

76

■ Ruuhkaikkunan koko?

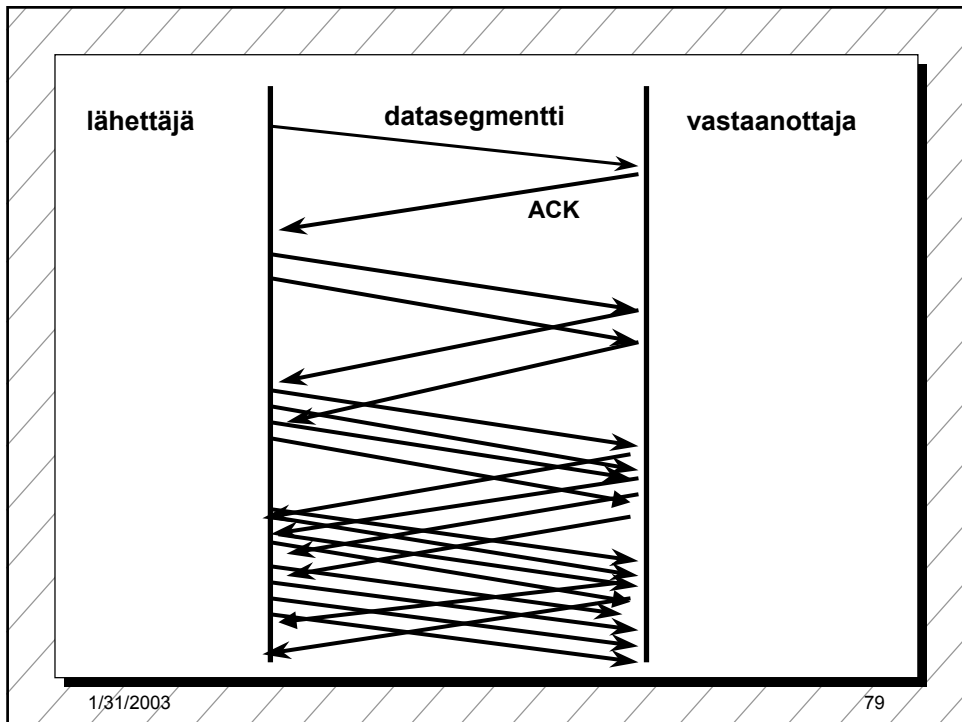
- Lähettäjän on itse pääteltävä ja arvioitava sopiva ruuhkaikkunan koko
  - kukaan muu ei sitä kerro!
  - uudelleenlähetysajastin laukeaa => on ruuhkaa
  - kuittaukset tulevat tasaisesti => ei ole ruuhkaa
- Internet-verkon kuormitus voi vaihdella paljon

■ Dynaaminen ruuhkaikkunan koko:

- ruuhkaikkunaa kasvatetaan, kunnes törmätään ruuhkaan
  - ensin kasvatetaan melko nopeasti, sitten varovaisemmin
- sen jälkeen ruuhkaikkunaa pienennetään reilusti
- ja aletaan uudestaan kasvattaa ruuhkaikkunaa

Hitaan aloituksen algoritmi (slow start)

- Algoritmi pyrkii löytämään sopivan ikkunan koon yhteyden alussa tai ruuhkatilanteen jälkeen mahdollisimman nopeasti
  - ei ole niin kovin hidas, vaan alussa eksponentiaalinen!
- alussa ruuhkaikkuna = yksi segmentti
- kuitattu ruuhkaikkunallinen kasvattaa ruuhkaikkunan kaksinkertaiseksi

- **kynnysarvo (threshold)**
    - aluksi 64 K
    - 'varoitussarvo' = tästä lähtien syytä varoa ruuhkaa
  - kynnysarvoon saakka voidaan kasvattaa ruuhkaikkunaa eksponentiaalisesti
  - kynnysarvon saavuttamisen jälkeen kasvatetaan ruuhkaikkunaa vain lineaarisesti
    - = kasvatetaan kuittausten jälkeen vain yhdellä
    - edetään hyvin varovaisesti!
- 1/31/2003 80

■ jos ajastin ehtii laueta => ruuhkatilanne

- kynnysarvoksi puolet nykyisestä ruuhkaikkunan arvosta
- hitaalla aloituksella etsitään taas uusi sopiva ruuhkaikkunan arvo
  - ruuhkaikkunan arvoksi 1 segmentti
  - ruuhkaikkunaa kasvatetaan aluksi eksponentiaalisesti eli kaksinkertaistetaan kun ikkunallinen on kuitattu
- kynnysarvon saavuttamisen jälkeen kasvatetaan vain segmentti kerrallaan
- kunnes taas havaitaan ruuhka ja aloitetaan ruuhkaikkunan uuden arvon etsiminen

Uudelleenlähetysajastimen hallinta

- **uudelleenlähetysajastin** (retransmission timer)
  - asetetaan aina kun segmentti lähetetään
  - ruuhkaa, jos kuittaus ei saavu ajoissa
- **mikä on sopiva ajastimen aika?**
  - kuittaus aika vaihtelee suuresti
  - vaihtelu on myös nopeaa
- **dynaaminen arvo**
  - saadaan jatkuvien verkon suorituskykymittauksien perusteella

■ RTT

- arvio kiertoviiveelle (round-trip time)
- mitataan jokaisen lähetetyn segmentin kiertoviive M

$$RTT = \alpha RTT + (1-\alpha)M, \text{ tyypillisesti } \alpha = 7/8$$

■ uudelleenlähetyksajastimen arvo βRTT

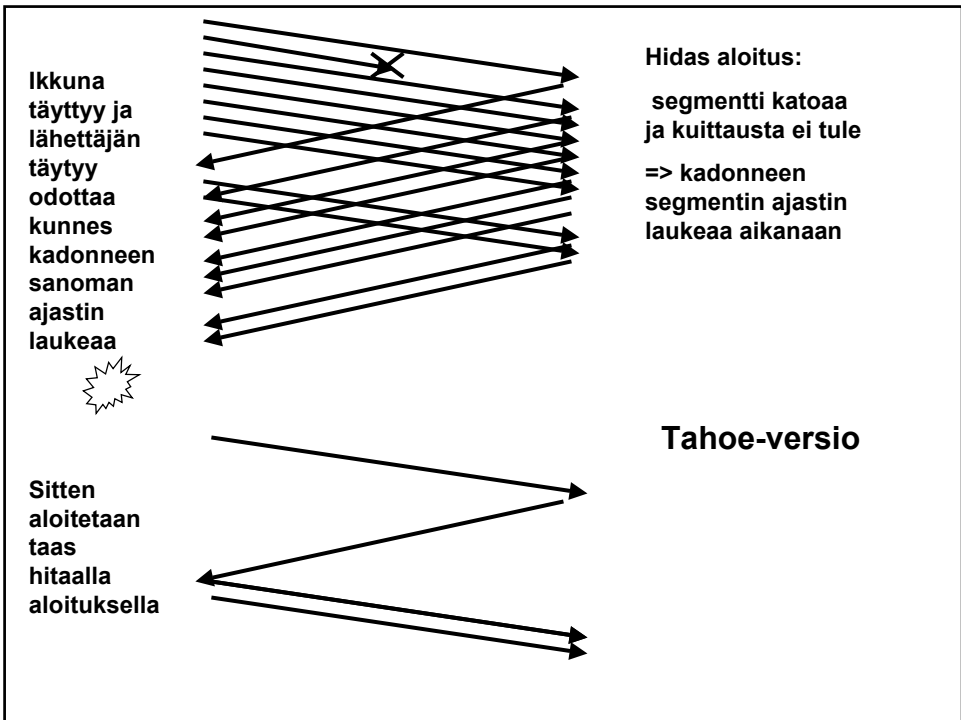
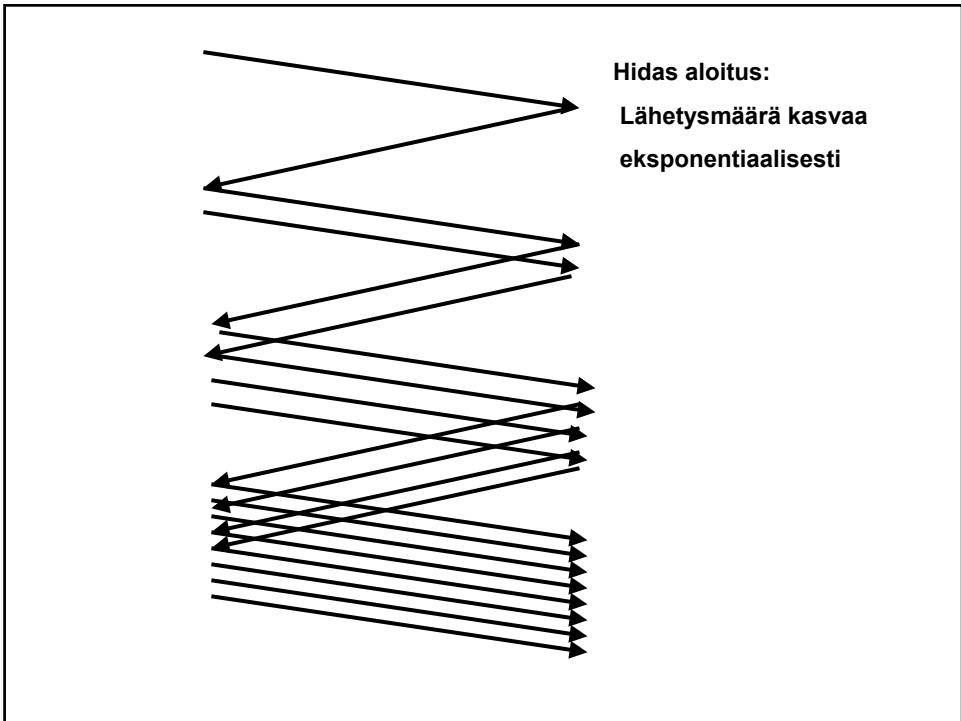
- aluksi β oli aina 2
- parannus: otetaan huomioon myös poikkeama D (deviation) oletetun ja saadun kiertoviiveen välillä $|RTT-M|$
 $D = \alpha D + (1-\alpha)|RTT-M|$
- ajastimen arvo = $RTT + 4 \cdot D$

■ uudelleenlähetyksen vaikutus ajastimeen

- kumpaan segmenttiin kuittaus kohdistuu?

■ Karnin algoritmi

- ei oteta huomioon uudelleenlähetyksen segmenttien kuittauksia RTT:n laskemisessa

Parannuksia ruuhkanvalvontaan

- **Nopea uudelleenlähetys** (Fast Retransmit)
  - ei odoteta ajastimen laukeamista ennen uudelleenlähetystä
  - vastaanottaja kuittaa jokaisen paketin
  - kun vastaanottaja huomaa puuttuvan paketin, se lähettää uudelleen edellisen paketin kuittauksen
    - Duplicate ACK (~ NAK)
  - kun lähettäjä saa useita (3) peräkkäisiä saman paketin toistokuittauksista=> se havaitsee tästä paketin puuttuvan ja lähettää sen heti uudelleen
  - => nopeampi uudelleenlähetys

1/31/2003

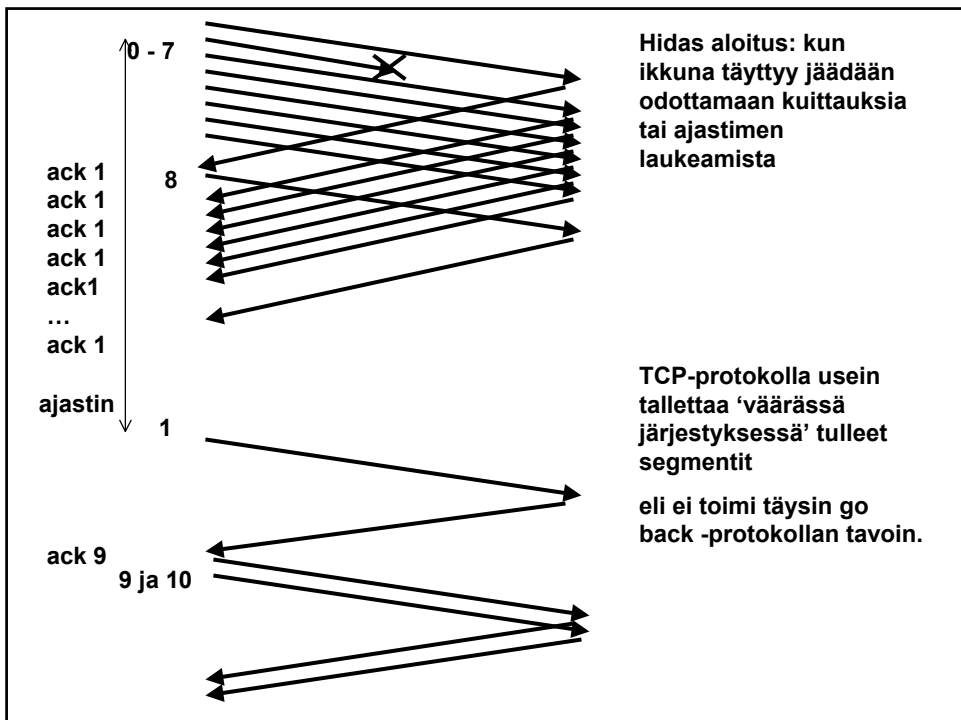
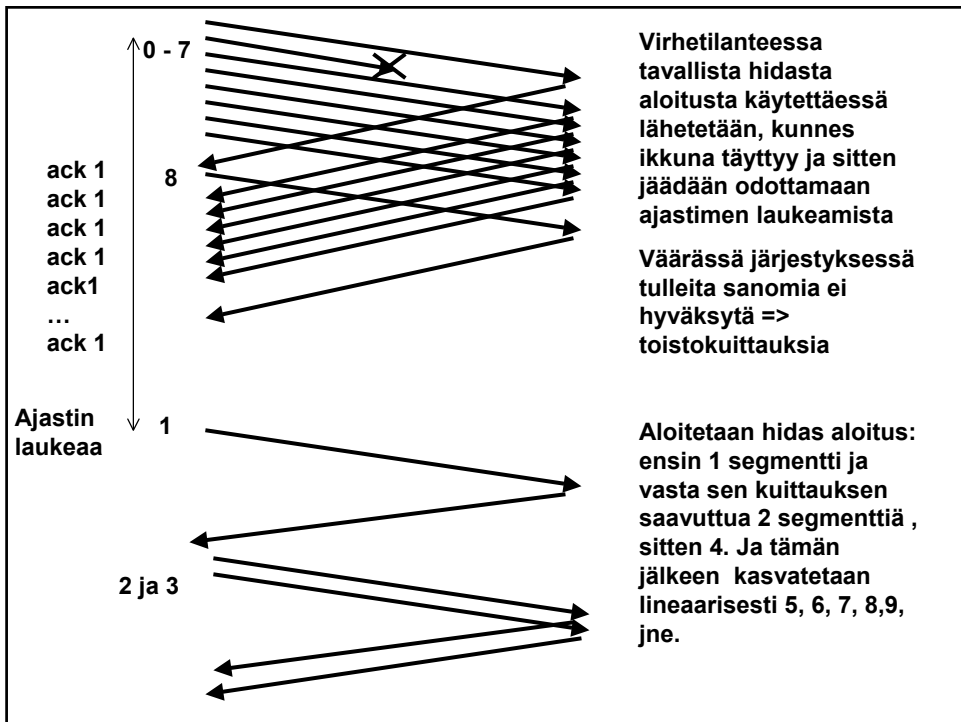
87

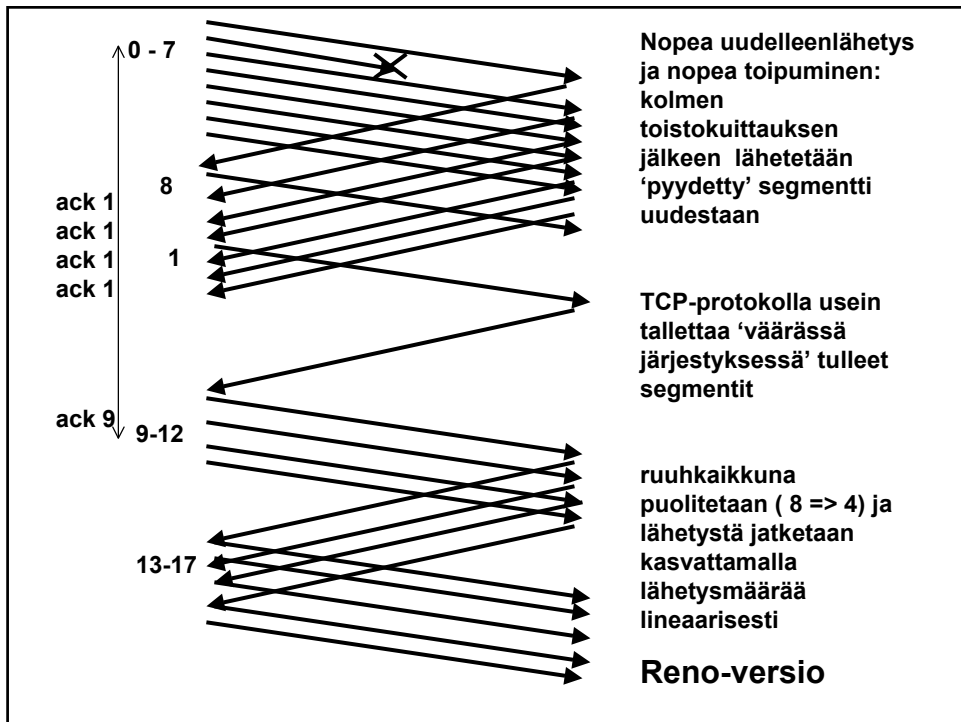
■ Nopea toipuminen (Fast Recovery)

- kun kadonnut paketti huomataan nopealla toipumisella, ei aloiteta alusta hitaalla aloituksella
  - vaan pudotetaan ruuhkaikkuna puoleen
  - ja jatketaan normaalilla lineaarisella kasvattamisella
- Mitä hyötyä tästä on?
- Miksi voidaan huoletta tehdä näin?

1/31/2003

88

- **hidas aloitus ja ruuhkan valvonta ongelmallisia langattomassa yhteydessä**
  - Miksi?

- **Lisäparannuksia ruuhkanhallintaan**

- esim. Vegas
  - ruuhkan ennustaminen ennen ajastimen laukeamista
  - ruuhkaikkunaa ei kasvateta aina ruuhkaan asti
  - RED (random early detection)
- entä UDP?

TCP langattomassa verkossa

- **monet TCP-toteutukset optimoitu luotettaville lankaverkoille => suorituskyky langattomissa verkoissa erittäin huono**
  - ruuhkanvalvonta-algoritmi olettaa ajastimen laukeamisen johtuvan ruuhkasta
    - lähettämistä hidastetaan, jotta verkon kuormitus pienenee ja ruuhkaa ei syntyisi
  - langattomat yhteydet ovat epäluotettavia ja paketteja katoaa
    - kadonneet paketit syytä lähettää nopeasti uudelleen
    - lähetystä pitäisi päinvastoin nopeuttaa!

TCP-yhteyden hallinta

- **yhteys muodostetaan kolminkertaisella kättelyllä**
- **passiivinen osapuoli kuuntelee**
  - SOCKET
  - BIND
  - LISTEN
  - ACCEPT
- **aktiivinen osapuoli aloittaa yhteydenmuodostuksen**
  - CONNECT

■ CONNECT-primitiivi

– parametreina

- IP-osoite ja porttinumero
- suurin hyväksyttävä segmentin koko
- muuta tietoa, esim. salasana

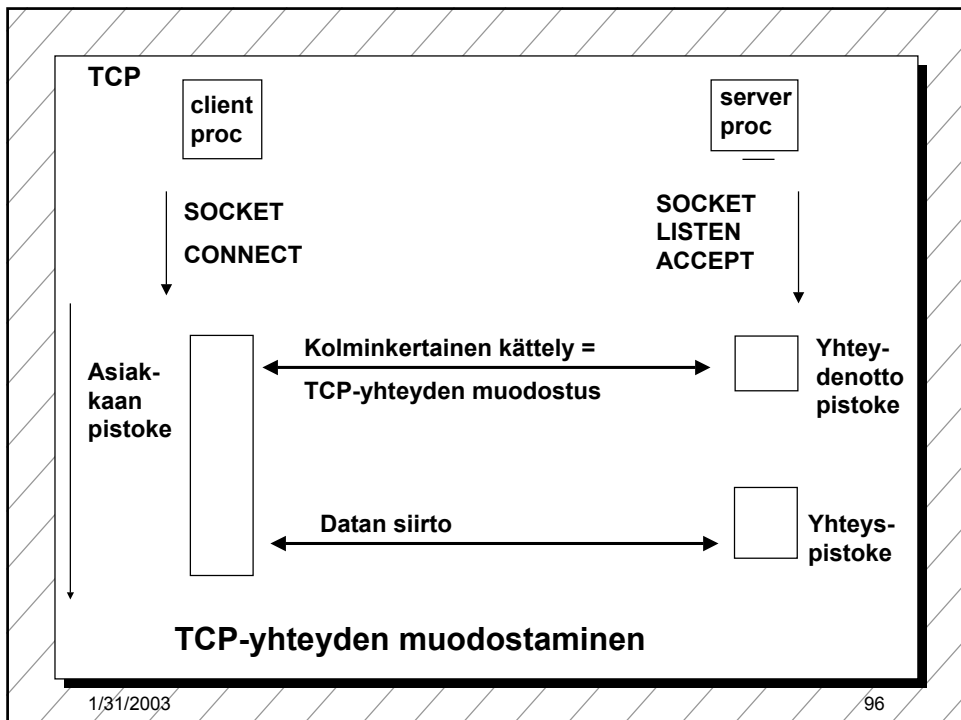

■ TCP-segmentti, jossa SYN-segmentti

- SYN = 1
- ACK = 0

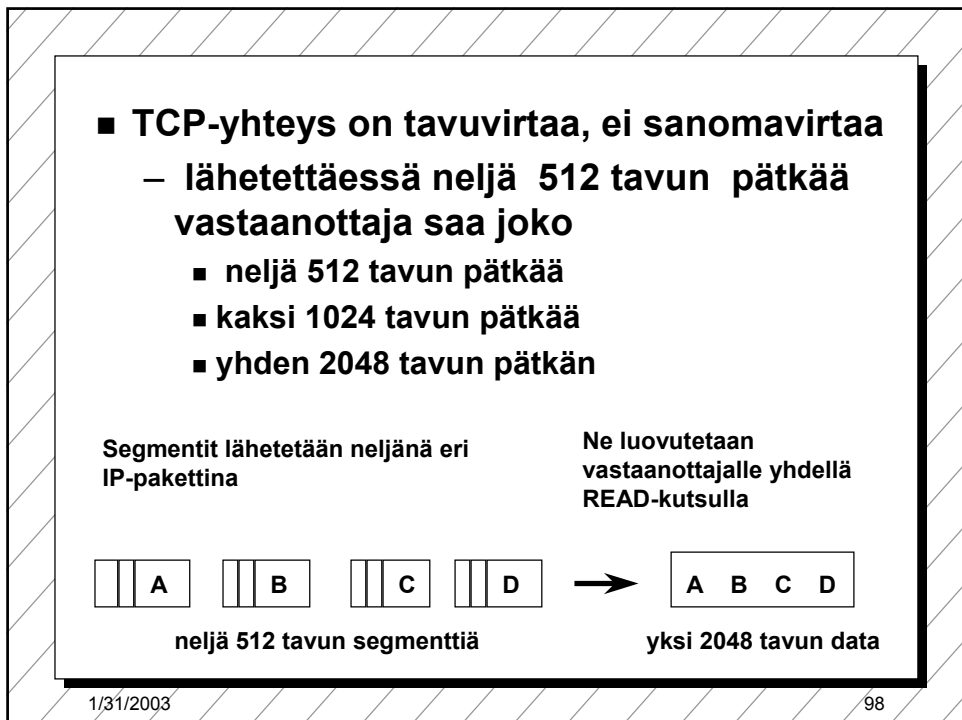
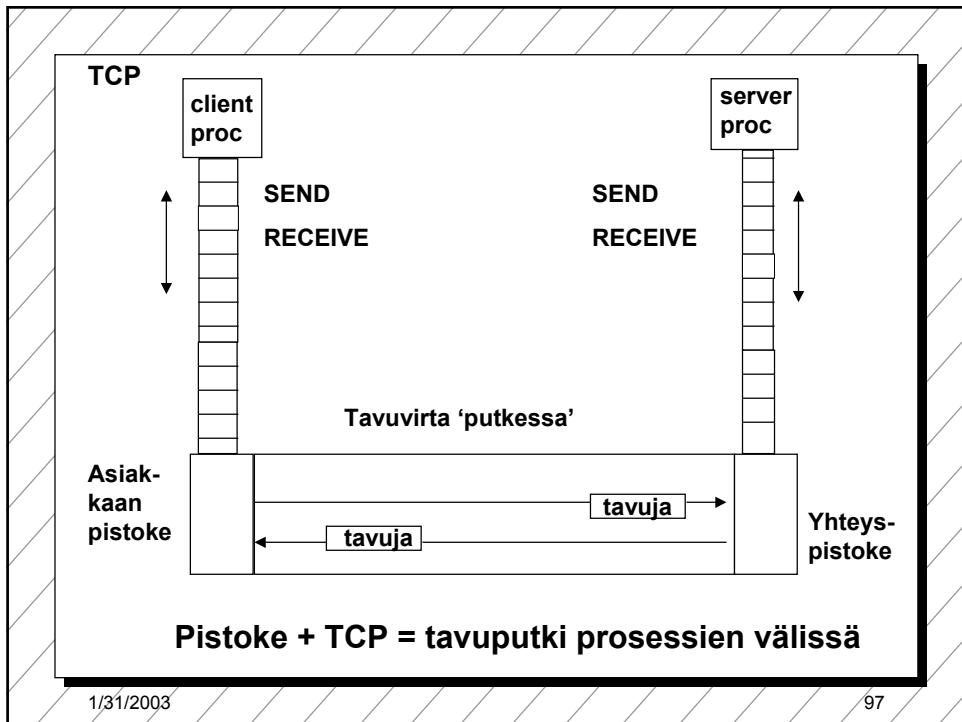
1/31/2003

95

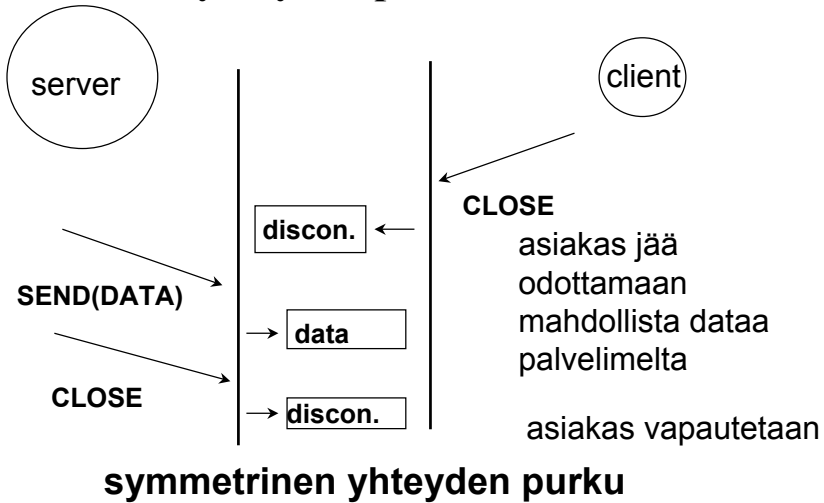

1/31/2003

96

yhteyden purkaminen

1/31/2003

99

C-rutiineina

`int socket(int domain, int type, int protocol)`

palvelin:

`int bind (int socket, struct sockaddr *address,
int addr_len)`

`int listen(int socket, int backlog)`

`int accept(int socket, struct sockaddr *address,
int *addr_len)`

asiakas:

`int connect (int socket, struct sockaddr *address,
int addr_len)`

1/31/2003

100

```
int send(int socket, char *message, int msg_len,  
int flags)
```

sanoman lähetys annetun pistokkeen kautta

```
int recv(int socket, char *buffer, int buf_len, int  
flags)
```

**sanoma vastaanotto annetusta pistokkeesta
ilmoitettuun puskuriin**

Pistokeohjelmointia Javalla

- **Socket clientSocket = new Socket("hostname", 6789);**
- **clientSocket.close();**
- **ServerSocket welcomeSocket = new Server Socket (6789);**
- **Socket connectionSocket = welcomeSocket;**
- **accept()**

- **(esimerkki kirjassa Kurose, Ross, Computer Networking, A Top-Down Approach Featuring the Interbet)**

Pistokeohjelmointi

- **Pistokeohjelmointia ja yleensä hajautettujen verkkosovellusten tekemistä opetellaan erillisellä kurssilla**
  - **Verkkosovellusten toteuttaminen (järjestetään keväällä 2003)**

Yhteenveto

- **Kuljetuskerroksen palvelut**
  - UDP
  - TCP
    - **luotettava tavuvirta**
      - yhteyden muodostus ja purku
      - numerointi, tarkistussumma,
      - kuittaus, uudelleenlähetys, Go-back N
      - vuonvalvonta: vastaanottoikkuna (liukuva ikkuna)
      - ruuhkanhallinta: hidas aloitus
  - **pistokeohjelmointi**

